

BIURO
RZECZNIKA PRAW PACJENTA
ZESPÓŁ DS. ZDROWIA PSYCHICZNEGO
ALEJA ZJEDNOCZENIA 25
01-829 WARSZAWA

RzPP-ZZP-RzSzP-093-25-3/BM/BW/11

Morawica, dnia 13 stycznia 2012 r.

Protokół kontroli doraźnej

przeprowadzonej przez pracownika Biura Rzecznika Praw Pacjenta w dniach 28-30 listopada 2011 r. w Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy.

1. Podstawa prawna

Działania kontrolne przeprowadzono na podstawie art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*¹ (dalej: *ustawa o prawach pacjenta*), zgodnie z którym Rzecznik Praw Pacjenta prowadząc postępowanie wyjaśniające może zbadać, nawet bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez:

Beatę Matulińską – Starszego specjalistę w Zespole ds. Zdrowia Psychicznego.

Osoba przeprowadzająca kontrolę w ww. placówce posiadała stosowne upoważnienie udzielone przez Rzecznika Praw Pacjenta.²

Kontrola została przeprowadzona w związku z podejrzeniem naruszenia prawa pacjenta do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym (art. 8 zd. 1 cyt. *ustawy o prawach pacjenta*).

Do Biura wpłynęła informacja, iż w dniu 10 listopada 2011 r. jeden z pacjentów hospitalizowanych w Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (dalej:

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 417 z późn. zm.

² Nr upoważnienia: RzPP-ZZP-093-20-1/BW/11

Rzecznik Praw Pacjenta

Krystyna Barbara Kozłowska

OLAZA) Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy (dalej: Centrum) wyskoczył przez okno sali szpitalnej, usytuowanej na pierwszym piętrze budynku Centrum.

W związku z powyższym, Rzecznik Praw Pacjenta powziął decyzję o zbadaniu sprawy na miejscu.

2. Dane świadczeniodawcy

Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy do dnia 13 lipca 2006 r. funkcjonowało jako Wojewódzki Specjalistyczny Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Morawicy. Nazwa została zmieniona na podstawie uchwały Nr 1603/2006 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego (wpis do KRS z dnia 11 sierpnia 2006 r.) NIP 657-21-87-534, REGON 000290110. Organem założycielskim jest Marszałek Województwa Świętokrzyskiego.

3. Kontrola i czynności podjęte w czasie kontroli

Pracownik Biura Rzecznika Praw Pacjenta po okazaniu upoważnienia do kontroli Dyrektorowi Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy, przystąpił do przeprowadzenia czynności kontrolnych polegających na oględzinach miejsca zdarzenia w OLAZA oraz na weryfikacji dokumentacji medycznej Pacjenta.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono:

- [REDAKCYJNE] Pacjent w dniu [REDAKCYJNE] został przyjęty do Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy z rozpoznaniem *Alkoholowy zespół abstynencyjny z drgawkami i epizodami majaczeniowymi, zespół psychoorganiczny* (Nr księgi głównej 7652/2011).
- W dniu 10 listopada 2011 r. około godziny 1:30 Pacjent wyskoczył przez okno separátky Oddziału usytuowanego na pierwszej kondygnacji Centrum. Personel dokonujący obchodu zauważył nieobecność Pacjenta i uchylone okno w sali. Po ok. 10 minutach pielęgniarka dyżurna Izby Przyjęć poinformowała personel OLAZA, że portierzy odnaleźli Pacjenta na terenie Szpitala. Lekarz Dyżurny po zbadaniu Pacjenta podjął decyzję o skierowaniu go na pilną konsultację ortopedyczną i chirurgiczną do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (dalej: SOR) Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego (dalej: WSZ) w Kielcach. W *Raporcie Lekarskim* odnotowano, że *pacjent został przyjęty do Oddziału WSZ celem leczenia operacyjnego barku i podudzia.*

- W dniu zdarzenia (tj. 10 listopada 2011 r.) Pacjent został ponownie przywieziony do Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy na podstawie skierowania lekarza Oddziału Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej WSzZ w Kielcach z rozpoznaniem *Zespół zależności Alkoholowej, złamanie nasady bliższej kości ramiennej*. Pacjenta przyjęto do Oddziału Psychiatrycznego IV Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy na podstawie art. 22 ust. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. *o ochronie zdrowia psychicznego*³, jako niezdolnego do wyrażenia zgody na leczenie ze względu na stan zdrowia, co zostało odnotowane w dokumentacji medycznej (Nr księgi głównej 07810/2010). O przyjęciu Pacjenta do Centrum zawiadomiono Sąd Rejonowy w Kielcach, Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W dokumentacji medycznej Pacjenta lekarz dyżurny odnotował: „*obecność opatrunków gipsowych na lewej kończynie dolnej oraz lewej kończynie górnej*”.

- W następnym dniu, tj. 11 listopada 2011r. Pacjent samodzielnie zdjął opatrunek gipsowy z ramienia, tym samym został ponownie odwieziony do WSzZ w Kielcach w celu założenia nowego opatrunku. O godz. 16:35 Pacjent wrócił do Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy.
- W dniu 19 listopada 2011 r. Pacjent zmarł. W *Karcie Informacyjnej z Leczenia Szpitalnego* jako przyczynę zgonu wpisano: *niewydolność krążeniowo-oddechowa i nagłe zatrzymanie krążenia*.
- W dniu 21 listopada 2011 r. córka Pacjenta złożyła podanie do Dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy o zwolnienie z sekcji zwłok. Podanie zostało zaopiniowane pozytywnie.

Ponadto, w toku przeprowadzonych oględzin pomieszczeń OLAZA ustalono, że okna są zabezpieczone zamkiem wmontowanym w kłamki, zamykanym na klucz. Usytuowanie dyżurki pielęgniarskiej i sal chorych uniemożliwia połączenie ich oknem, tym samym nie ma możliwości prowadzenia przez dyżurujący personel ciągłej obserwacji pacjenta.

4. Wnioski.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono:

- zamki umieszczone w kławkach okiennych nie są wystarczającym zabezpieczeniem przed niekontrolowanym otwarciem okna przez pacjentów;

---

³ Dz. U. z 1994 r., Nr 111, poz. 535 z późn. zm.

- drzwi jednoosobowej sali, w której przebywał Pacjent są zaopatrzone w okienko obserwacyjne, zgodnie z regulacją zawartą w Załączniku Nr 1, rozdział X, pkt. 6, ppkt. 2a rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej⁴;
- dokumentacja medyczna Pacjenta była prowadzona nierzetelnie (niestarannie) ze względu na nieczytelne jej fragmenty. Zastrzeżenia dotyczą głównie wpisów w *Karcie Obserwacji Lekarskich* oraz *Karcie Ordynacyjnej*. Powyższe narusza przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania⁵;
- w historii choroby brakuje kserokopii dokumentacji medycznej z okresu pobytu pacjenta w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej WSzZ w Kielcach. (§15 ust. 4 pkt 1 i 3 ww. rozporządzenia). W *Karcie Informacyjnej z Leczenia Szpitalnego* odnotowano, że pacjent we wskazanym Oddziale przebywał z powodu m.in. urazów: złamania kości ramiennej lewej, kości podudzia prawego, kości promiennej lewej. Oryginały dokumentacji z leczenia pacjenta w ww. Oddziale zostały wydane córce pacjenta. Powyższe potwierdza adnotacja: „dokumentację medyczną + karty informacyjne zabrała córka”;
- nie zabezpieczono kserokopii dokumentacji otrzymanej z Oddziału Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej WSzZ w Kielcach (§78 ust. 2 cyt. rozporządzenia).

W związku z powyższym, stwierdzono naruszenie:

- prawa pacjenta do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym (...) (art. 8 zd. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta);
- obowiązujących przepisów prawa w zakresie sposobu przetwarzania dokumentacji medycznej, tj. art. 24 ust. 1 cyt. ustawy.

5. Zalecenia.

1. Zabezpieczenie okien w sposób uniemożliwiający otwieranie ich przez pacjentów przy pomocy przedmiotów innych niż oryginalne klucze.

⁴ Dz. U. z 2011 r. Nr 31 poz. 158.

⁵ Dz. U. Nr 252, poz. 1697.

PM

2. Dostosowanie pomieszczeń Oddziału (w tym separatki) do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia *w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej.*
3. Zwiększenie nadzoru nad pacjentami będącymi w ostrych stanach psychiatrycznych, w tym również z zespołami zaburzenia świadomości (delirijny, zamroczeniowy) oraz z zespołami otępiennymi z dezorientacją.
4. Przeszkolenie personelu medycznego w zakresie sposobu przetwarzania dokumentacji medycznej pacjentów zgodnie z przepisami ustawy *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia *w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania.*

Beata Chotulinska

**Działania podjęte przez Rzecznika Praw Pacjenta
w związku z przeprowadzoną kontrolą**

1. Wystąpienie do Pana Jacka Musiał, Dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy; ul. Spacerowa 5, 26-026 Morawica;
2. Wystąpienie do Pana Adama Jarubas, Marszałka Województwa Świętokrzyskiego; Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego; al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce;
3. Wystąpienie do Pani Teresy Tymińskiej-Tkacz, Konsultanta Wojewódzkiego w Dziedzinie Psychiatrii; Centrum Psychiatrii w Morawicy; ul. Spacerowa 5, 26-026 Morawica.